

శ్రీతాకమల ద్రుణిమం

కక్షనామి

ప్రథమ వీక్షణంలోనే హృదయం దోచుకొన్నది అమె. హృదయమూ అల్పించినది. సుక్షత్రీయుల కడువున వుట్టినదేమో తన ఆరాధ్యదైవం మాడా ఖోచిత్యానికి భంగం కలిగించడాన్ని సహించలేకపోయినది. చేయని పాపానికి తగని శిక్ష అనుభవించడం తప్పలేదు.

అంత దూరంలో సింహాచలం కనిపిస్తోంది. ప్రకృతి వురుషుడుకట్టి వేసిన 'నల్లని చిరావతం'లా ఆ మహావర్షతం సముష్ణతంగానూ, సుదీర్ఘంగానూ ఎంతదూరం వ్యాపించి ఉన్నదో రెండు కొండల మధ్యనుంచి ఇంకాన స్పష్టమడలేదు. సువరి చితమైన ఆ దైవావలాన్ని సులభంగా పోల్చాడాయువకుడు. అతడి శరీరం ఆత్మీయతతో పులకరించింది. ఆనందోత్సాహాలు వెల్లివిరిశాయి. ఏద్రాహారాలూ, ఏక్రాంతి అమరక తూలుతున్న అతడి శరీరానికి జవనత్వాలు వచ్చినట్టుయింది. అతని నల్లని కళ్లలో, వర్షిస్తున్న మేఘంలో మెరుపు వచ్చినట్టు, నీరు చిమ్మడం, నెలుగు

శక్తి

సీతారాముల ప్రణయం

రావడం ఒకేసారి జరిగాయి. ధూళి కొట్టుకు పోయిన కఠిరంలో రోమాంచం కలిగింది. ఉత్తే జితుడైన ఆ యువకుడు రాజ్యం రప్పలూ లెక్కచెయ్యకుండా కొద్ది సేపటిలోనే పింపాద్రీ నాధుని పర్యటానికి చుట్టూ తిరిగి విశాఖపట్నం పరిపాడుల్లో అడుగుపెట్టాడు. సాయంత్రం దీపాలు వెట్టారు. అతడి ముగ్ధుడ్రూపాన్ని, ఠిక్కమైన కళ్లనూ దారిలో కొందరు ఆళ్ళ ర్యంగా చూస్తున్నారు. అత నొక మేడముందు అగి సైకి చూచి గుమ్మంలో అడుగుపెట్టాడు. నొకరి పిలిచి, 'మీ చివబాబు ఇంట్లో ఉన్నారా' అన్నాడు. ఈ యువకుడి తీరుచూచి 'ఎలా పమాదాసం చెప్పాలి' అని నొకరు అనుకుం టూండగానే రాజకు ఎదురుగా మేడదిగి ముస్తన్న వ్యక్తి కనుపించాడు. అతను 'ఎవరయ్యానువ్వు' అన్నాడు. 'పప్పు ఇంకా పోలేదా' అన్నాడు యువకుడు. మిత్రుడికి సుపరిచితమైన గొంతు విగణనే మూడేళ్ల కంటడటి ఈ మనిషి గుర్తుకు వచ్చి సంభ్రమాళ్ళర్వాలో 'రామరాజా' అని

కొగింతుకొన్నాడు. 'ఎన్నాళ్లకు చూశాను రాజా! ఇన్నాళ్లకు ఎక్కడికెళ్లావు? ఇంత మారి పోయా వేమిటి?' అంటూ ప్రశ్నల వర్షం కురిపించాడు.

రామరాజా ఎన్నో దశలు గడిచాక చూచిన ట్టుంది మిత్రుడికి. విద్యార్థి దశలో ఇద్దరూ విడిచిఉండేవారే కాదు. విద్యార్థులందరికీ రామ రాజకూ ఎంతో తేడా ఉండేది. ఎవరికీ అర్థంకాని చరిత్ర గ్రంథాలు చదివేవాడు. పాఠాలు వివేచాడు కాదు. అయిదవసారి చదువుతూండగా, తుని దగ్గరగా ఉన్న కొండలోకి పోయి రోజులకొద్దీ గడవటం అతనికి అలవాటుయింది. ఆ కొండలో

గుండేలూ, ప్రజలూ, వారి జీవన పద్ధతులూ అన్నీ రామరాజకు క్షుణ్ణంగా తెలుసు. రామ రాజాలో ఎక్కువ నమ్మిపాతంగా తిరిగి అతడిపై అమిత ప్రేమ చూపించిన దీమిత్రుడే! రామరాజా హిందూ రమణులవరుల కొవకు వెందినట్టు భావించేవాడు. అతని ముఖంలో రావతీవి,

గాంభీర్యం మిత్రుణ్ణి అకర్షించేవి.

స్నానం చేశాక ఇద్దరూ మేడమీద కూర్చు న్నారు. రామరాజా వర్కటన విశేషాలన్నీ మిత్రుడు తెలుసుకున్నాడు. రామరాజకు దేశ సంచారమన్నా, వర్కట ప్రాంతాల్లో కాలం గడపడమన్నా ఎందు కంత ఇన్నమో మిత్రుడు ఎప్పుడూ అర్థం చేసుకోలేకపోయాడు. ఆ మాటే రామరాజకు ఈ రోజు అడిగాడు. రామరాజా చిరువచ్చువచ్చి అన్నాడు—'ఇదివరకెప్పుడూ ఈ ప్రశ్నలేదే' అని.

"ఇదివరకైతే చిన్నప్రశ్నకిండ కొట్టిమే ఉండువు. ఇప్పుడు పెద్ద వాళ్లమయ్యాం. ఇది వరకులా నీ జీవిత పరమార్థం ఏకే తెలియకుండా ఉండలేవు. నీ జీవితాన్ని పడించే తత్వమేదో నీకు అర్థమై ఉంటుందన్న నమ్మకంతో అడుగు తున్నాను."

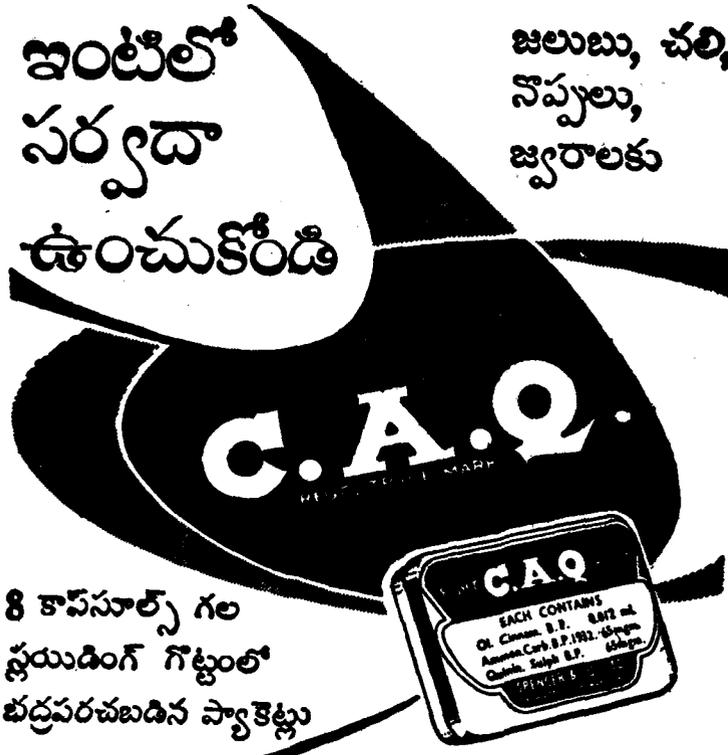
రాజా ఒక్క నిట్టూర్పు విడిచాడు. "కొండరి జీవితాలకు ఒకంతట లక్ష్యం ఏర్పడదు. ఇంత వరకూ నా జీవిత లక్ష్యమేదో తెలుసుకోలేక పోయాను. అనేక ప్రాంతాలూ, ప్రజలూ, వారి జీవన విధానాలూ, పరిస్థితులూ చూశాను. ఎక్కడచూచినా బరువు మోస్తున్నట్లు మను షులు బతుకుతున్నారు. రైర్యం, వికాసం ఎక్కడా మచ్చుకు కనుపించలేదు. వారందరి జీవితాల ఏడ వాస్తవి ప్రసరిస్తూంది. వాలో ఏదో అనేదన, ఆవ్యవల ప్రారంభమయ్యాయి. ఈ అనేదన తీరే డెప్పోడో తెలియదు" అన్నాడు మిత్రుడికి జవాబుగా.

వక్కన కూర్చున్న మిత్రుని కళ్లు ఆళ్ళ ర్యంతో పెద్దదై నాయి. మూర్ఖుడే రాజకూ, వేటి రాజకూ ముఖ్యమైన తేడా కనుపించింది. అనాటి రాజ అక్షర మనిషిలా వెనక బెంచెలో కూర్చోనేవాడు. ఈనాటి రాజ రాజుకిలా వికాం మైన తన కళ్లలో భవిష్యత్తులో తనుసేవించగల మానవ ప్రపంచాన్ని అన్వేషిస్తున్నాడు. అతడికి సమీప భవిష్యత్తులోనే ఏదో లక్ష్యం సిద్ధిస్తుం దేమో అనిపించింది మిత్రుడికి. "అందుకు సువ్య చేయగలిగిన దేమిటి రాజా" అన్నాడు మిత్రుడు.

"ఇంత బరువుగా జీవిస్తున్న వారిలో చైతన్యం, ఆనందోత్సాహాలు ఎలా వెల్లివిరుస్తాయి? మానవుల జీవితానికి ఉండవలసిన పరిపూర్ణత ఏరిలో ఎందుకు లోపించింది? ఈ లోపం ఏ విధంగా తీర్చగలం? అనేదే నా ఆలోచన" అన్నాడు రాజా. మిత్రుడు కూడా రామరాజాలో బాటు ఆలోచనలో పడ్డాడు. "అన్నయ్యా! భోజనానికి లెమ్మంటున్నారు." రాజా అటు తిరిగాడు. మిత్రుడు అది గమనించి "అమె నా చెల్లెలు సీత" అన్నాడు.

"అలాగా?" అన్నాడు రాజా. ఆమెకు పద్దె విమిదేళ్లకు ఇటూ అటూ వయస్సుండవచ్చు. ముఖంలో, అవయవ సౌష్ఠ్యంలో అమె యువ్వనం రూపురేఖలు దిద్దుకొన్నది. ముఖం ఎంత అమా యకంగా ఉన్నా కళ్లు 'అది అబద్ధమని' రుజువు చేస్తున్నాయి. అమె ముఖమీద అల్లరిచేస్తున్న

**ఇంటిలో
సర్వదా
ఉంచుకోండి**

**జలుబు, చలి,
నొప్పులు,
జ్వరాలకు**

**8 కాపెసూల్స్ గల
స్లయిడింగ్ గొట్టంలో
బుద్ధపరచబడిన ప్యాకెట్లు**

స్పైన్సర్ & కం. లి. డి.
మద్రాసు-బొంబాయి-కలకత్తా-ఢిల్లీ మరియు ప్రాంతాలు

ముంగురులు ఆమె మనోగత భావాలకు ప్రతి బింబాలేమా నవించాయి. రాజుకు ఆమెను చూడగానే 'బహుశా శ్రీరాముని స్వయంవరంలో చేపట్టిన సీత ఇలాగే ఉండి ఉంటుంది' దనిపించింది.

"రాజా భోజనానికి రేపిస్తావా?" అన్నాడు మిత్రుడు. రామరాజుకు తన ఆకలిజ్ఞానకం వచ్చింది. సీత ముందుగా వెళ్లి ఏర్పాట్లు పూర్తిచేసింది. మిత్రునితోబాటు రాజుకూడా భోజనానికి కూర్చున్నాడు. భోజనం అవుతూండగా జ్ఞానకం వచ్చి, "మీ వాస్తవం తెలుసా?" అని మిత్రుణ్ణి అడిగాడు రాజు.

"ఇవార వేగం ఇంటికి రారట."

"ఏమీ? ఏదైనా వ్యాపారం చేస్తున్నారా?" రాజు ప్రశ్నించాడు.

"కాదు. మహారాష్ట్రనుంచి ఒక దేశభక్తుడు వచ్చాడట. అతణ్ణి కలిపి వస్తారు." రామరాజుకు ఆ గృహస్థుమీద మంచి గౌరవం కుదిరింది దీర్ఘరాజుచేత వచ్చాడు. "వెయ్యి ఉంచమంటారా" అన్నమాట విని ముఖం ఎత్తి చూశాడు. ఎదురుగా సీత. ఒక్కసారి ఈ ప్రపంచంలోకి దిగివచ్చిన రాజు 'ఉ' అన్నాడు. మిత్రుడు రాజును 'పరధ్యానంలో పడకుండా భోజనం చేయాలి' అని హెచ్చరించాడు.

రాత్రి వచ్చేందు వరకూ మిత్రుడితో ఇష్టా గోష్ఠి వల్ల రాజుకు ఉదయం ఒకంతట మెలకువ రాలేదు. కొన్ని రోజులు మాసాలై పరియ్యం విద్రావరాలైని రాజుకు, రాత్రి ప్రేమాదరాంతో భోజనం, మెత్తవి కయ్య, సుఖదుఃఖా తిరుగుని ముప్పవర్షము కలిగించాయి. ఉదయం రాజు లేచేసరికి మిత్రుడు ప్రియాదికాలు పూర్తి చేసుకొని రాజుకోసం ఏర్పాట్లు చేశాడు. రామరాజు స్నానం అయ్యాక ఇద్దరూ మధ్య హాల్లో కూర్చున్నారు. రాజు తన మిత్రుడితో మాట్లాడుతూండగా - ఆజానుబాహునూ, నేతవంచె, నైవిలాల్ని, వెడల్పాటి ముఖమీద శ్రీమూర్త్యు చొట్టుతో ఒకవృక్షీ లోనలినుంచి గలగలా వచ్చాడు. "వారే మా వాస్తవం" అన్నాడు మిత్రుడు. ఆయన స్ఫురద్రూపిగానూ హుండాగానూ కనుపించాడు. రాజు నమస్కారం చేశాడు. ఆయన "ఏన్ను వచ్చిన దగ్గర్నుంచి కలియలేకపోయాను రాజా. కూచో" అన్నాడు. "నీ నమాచారం అంతా అబ్బాయి చెప్పాడు. సువ్యూమా అబ్బాయితోబాటు ఇక్కడే ఉండు. కొవ్వొత్తపాటు ఉండవలసిందిగా వా కోరిక కూడా" అన్నారాయన. రాజుకు ఆయన చూపుతున్న వాత్సల్యానికి చాలా ఆనందం కలిగింది. కొద్దిసేపు రాజు కుటుంబ విషయాలు అడిగి తెలుసుకున్నా రాయన. లోకాలిరామాయణంలోకి దివి రాజుకు గల ప్రపంచజ్ఞానాన్ని, తెలివితలులను గ్రహించాడు. తనకు దేశీయుల తత్వంమీద, దేశ సమస్యలమీద, ప్రముఖుల మీద గల వివిధ అభిప్రాయాలను వివరించారు. రాజు ప్రతి విషయాన్ని జాగ్రత్తగా విని తన అభిప్రాయాల్లో సరిచూసుకున్నాడు. కాని జవాబు చెప్పలేదు. ఆయన నొకరుచేత కండువా, చేతికర్ర తెప్పించుకొని కండువా భుజాన వేసుకుంటూ, "నేను రావడం అలస్యం కావచ్చునబ్బాయ్. సువ్యూమా రాజా భోజనం చేయండి" అని విధిలోకి బయలుదేరాడు.

"రాజా సువేదైనా ఉద్యోగం చెయ్యరాదా? వాస్తవంగానే చెప్పమంటావా?"

"అంతవని చెయ్యకు. అప్పుడు మనస్సుకూ అచరణకూ ఏకీకరణ కుదరదు. నే ననేకమంది బాధలు చూశాను. ఎవరి బాధలూ తీర్చలేని వాణ్ణి అయితే, నేనూ బాధలే కోరుకుంటాను. వాటికి దూరంగా లోని సుఖించాలన్న కోరిక లేదు" అన్నాడు రాజు, తనలో అస్పష్టమైన అభిప్రాయాలను వివరిస్తూ.

"నీకు ఏదార్థ్యులు ఏదైనా మార్గం అభిప్రాయం వాకంటే పంతోవేచేవారుండరు."

భోజనం చేస్తూండగా రాజు మిత్రునికి ఏక్కడినుంచో కబురు వచ్చింది. అతను విధిలోకి వెళ్ళుతూ మొగమాటపడకుండా తన గదిలోనే విశ్రమించవలసిందిగా చెప్పి మరి వెళ్ళాడురాజుకు. రాజు ఇంకా గదిముందుకు చేరకముందే, వెనక ఇంట్లో ద్వారం దగ్గరనుంచి సవికలై ను వీలిచి, "ఇది ఆయనకు ఇచ్చిరా" అంటూ తాంబూల మిచ్చి పంపుతూంది సీత. సవికలై తనకు అందిస్తూండగా, "వాకు తాంబూలం అలవాటు లేదు" అన్నాడు రాజు. సవికలై వెనక్కు తగ్గింది. "పరవాలేదు. తీసుకోండి" అన్నది సీత. రాజు తాంబూలం అందుకుంటూ, "మీ అమ్మగారికి తమ సుర్యుడ చూచుకోవడమేగాని వా బ్రహ్మచర్యం మీద సానుభూతిలేదు" అన్నాడు. సీతకు వెంటనే బదులు చెప్పడానికి ఏమీ తోచలేదు. కాని రాజు మాటలకు ఆమెకు వచ్చిన సవ్యే సమాధాన మయింది. ఆమె మేనుకవ్వలా మెరిసి వెళ్లిపోయింది. ఆమె కళ్ళల్లోనుంచి ప్రసరించిన కాంతి ఇంకా అతని పృథ్వయంతో వెలుగు వింపుతూంది. "ఇంత సౌందర్యవతిని తనక్కడా చూడలేదు. వేటివరకూ తను ఏస్త్రీనీ ముగ్ధుడై చూడలేదు. ఈమెతో ఎదుకీంత ఆకర్షణ! ఆమె కళ్ళలో ఏవో సందేశాలున్నాయి. మనస్సులో ఎన్నో భావాలనుకొని తనవైపు అలా చూస్తున్నదేమో! అవి తను గ్రహించలేకపోతున్నాడేమో! ఆమె కళ్ళ చాలా తెలివైనవి. అయినా నోరులేని ఆ కళ్ళ తమ తెలివితలులను ఎలా చూపించ గలవు! ఆమె నోరు వట్టి అమానుకులాల్లా చిన్నదై ముడుచుకొని తనలో మళ్ళీ మొగ్గుల వంటి వలువలనునుకూడా దాచుకొని కూర్చుంది."

రాజు గదిలో కూర్చున్నాడు. ఏమీ తోచలేదు. అయితే ఇటు వచ్చుచేస్తూ అక్కడి పక్క మీద వున్నకాలు తిరగవేసి చూశాడు. ఒక్కటి తనకు వచ్చలేదు. పడకుండామని పక్కమీద వాలాడు. ఏద్ర రాలేదు. అనలు పడుకోవాలని

సినిమానటులు

మీరు సినికారులుగా చేరి, నెలకు, మంచివరుమానం పొందవలెనన్నచో నేడే మాకు వ్రాయండి. ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలు ఇంగ్లీషు లేక హిందీలో వ్రాయవలెను.

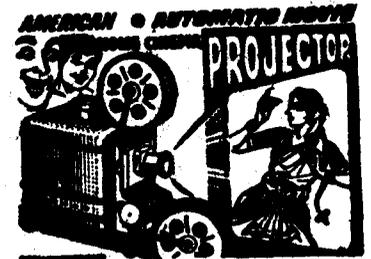
BOMBAY FILM SERVICE, (W.A.P.) PHAGWARA (N.R.)

నాకాస్

నేటినుండి ఉభయపు వ్యాధితో బాధపడనవరంలేదు. ఈవ్యాధి నిర్మూలనకుగాను 30 సం.ల పరిశోధనా ఫలితముగా అభ్యుదయకావని అనిపించిన వాని క్రియలను మూలకంలో తయారైన అయుర్వేదవృషధం. ఎంత ముండివ్యాధి కై నను తక్షణమే భాధ నివారించజేయుటయే గాక కొంత కాలము సేవించిన తిరిగి చూపెట్టడు.

8 టి. సీసా రు. 3-75. పోస్టేజీ ప్రత్యేకము ఇండియన్ మెడిసినో హౌస్, విజయవాడ-2.

హోమాం సినిమా ప్రొజెక్టరుకు ఆర్డరు యివ్వండి.

ఇంటిలో ఆద్యుతమైన వినోదం

సాహసాలు, ప్రేమ, వగైరా దృశ్యలు మీ ఇంట్లోనే మా ప్రొజెక్టరుతో చూడండి. బార్నితో గని ఏసి/డిసి ఎలెక్ట్రిసిటీతోగాని పని చేయును. 35 ఎం. ఎం. ఫిలిం. ధర రు. 15. 40 ఫిలిం 4' X 3' (స్క్రో, ఇన్స్ట్రక్షన్లు ఉచితం) పోస్టేజీ రు. 4-50 వ. సై. టెంక్యు స్పెషల్ రు. 25. 60' ఫిలిం (స్క్రో, ఇన్స్ట్రక్షన్లు ఉచితం. పోస్టేజీ రు. 5. తృప్తీ రేచో సొమ్ము వానము. స్టాక్ మితంగాఉన్నది. నేడే ఆర్డరువ్వండి. Hollywood Cinema Corpn. (Regd.), (APW), 2194, Kalyanpura, Delhi-6.

ముడుచుకుపోయింది. రాజు ఎటో చూస్తున్నాడు. ఆమె తలవంచుకొని “ఓః” అంది. మెల్లగా.

“నేను చాలా అదృష్టవంతుణ్ణి. అయినా ఆ సంగతి ఈ ఇంటికి వచ్చేవరకూ నాకు తెలియదు” అన్నాడు రాజు. సీతకు ఏం చెప్పాలో తెలియలేదు. అతడి కేవేవో మాట్లాడాలని ఉంది. పూదయమంతా గొంతువరకూ ప్రవహించి అగిపోతూంది.

సీతకు ప్రసంగం మార్చాలని ఏం ఏం చింది. “పుస్తకం చదివారా” అన్నది.

రాజు మామూలు స్థితికి వచ్చాడు. “మంచి పుస్తకం ఇచ్చారు. అది నన్ను వశం చేసుకున్నది” అన్నాడు రాజు.

“మీకు అందులో అభిప్రాయాలు వచ్చాయా? అని అడిగింది సీత.

రాజు ఆమె ప్రశ్నలో తు గ్రహించి, “భావాలను మెచ్చుకోవడానికేముంది! ఎంతవరకూ ఆచరణ సాధ్యం అన్నదే ఆలోచిస్తున్నాను” అన్నాడు. అతడి కళ్లు విశ్రాంతి తీక్షణంగా భవిష్యత్తులోకి చూస్తున్నాయి. విశ్రాంతి పాఠభాగం మీదకు ముంగురులలోనుంచి ముత్యాల పంటి స్వేద బిందువులు జారుతున్నాయి. నల్లని కను బొమలు శత్రు భయంకరంగా విల్లెక్క పెట్టి వట్టు ముడిపడ్డాయి. ఆలోచనాయతంగా ఉన్న అతడి గంభీరమైన ముఖాన్ని చూస్తూంది సీత. అతడొక మహా సామ్రాజ్యాన్ని ఏలుతున్న సామ్రాట్టులా, రాజనీతి కోవిదుడులా కనిపించాడు.

“ఇక మీతో ఆవేదన తొలగిపోతుండనుకుంటాను” అన్నది సీత సాధి ప్రాయంగా చూస్తూ. రాజు “ఆ ముహూర్తంకేవేమీ చూస్తున్నాను సీతా! ఇవారే నీ మూలంగా నాకేదో వెలుగుబాట కనిపిస్తున్నది. నాకు దీని గురించి ఇంకా విశ్లేషణ బుద్ధి ఏర్పడాలి” అన్నాడు. సీత బయలుదేరడానికి సిద్ధంగా ఉండమనీ, సభకు వేళ కావస్తున్నదని చెప్పి తను వెళ్లిపోయింది లోపలికి.

సభా మందిరంలో దేశభక్తుడు ఉత్తేజంగా ఉపన్యసించాడు. శ్రోతలందరిలోనూ స్వాతంత్ర్య భావన పెల్లబడింది. శాంతి భద్రతల మీషితో పోలీసులు చుట్టూ నిల్చున్నారు. దేశభక్తుడు ముఖ్యంగా యువకులను హెచ్చరించి ముందుకు రమ్మని ఉద్బోధించాడు. రామరాజు కడలకుండా కూర్చోన్న శ్రోతలందరి మధ్య పతాకంలా నిలిచాడు. ఉపన్యాసకుడు హిందీలో మాట్లాడుతూ, “ఇలా నాయనా” అని ఆవహించాడు. రాజు వేదిక దగ్గర కొచ్చాడు. “నీ పేరు?” అని ప్రశ్నించా డాయన. “అల్లూరి రామరాజు” అని సమాధానం చెప్పింది. ఉపన్యాసకునితో నాలుగు మాటలు చెప్పడానికి తనకు అనుమతి కావాలని చెప్పాడు రాజు. “అవశ్యం” అన్నాడు ఉపన్యాసకుడు. రాజు వేదికమీద వింబడ్డాడు. వేదిక కొక పక్కగా సీత కూర్చుంది. రామరాజు శ్రోతల వైపు తిరిగి సమస్పారంచేసి ఆరంభించాడు.

“నేను ఇక్కడ అందరికంటే చిన్నవాణ్ణి. పెద్దలంతా స్వాతంత్ర్య భావన కలగాలంటున్నారు. నలభైకోట్ల మందిలోనూ ఈ భావన కలగాంటే వేలాది ప్రచారకులూ, విద్విరామ కృషి అవసరం. దీనికి ఎంతోకాలం వడుతుంది. చిన్న సమావేశాలనే భరించలేక పోలీసులను పంపిస్తున్న వేటి ప్రభుత్వం, ముందునుంచి ఈ ప్రచారాన్ని సాగిస్తుకుండా అవరోధాలు కల్పిస్తుంది. దీనికి వేరే సాధనం కావాలి. ప్రజల్లో ప్రభుత్వంవల్ల వ్యతిరేకత కలిగి విప్లవం లేవాలి. ఏ ఒక్క ప్రాంతంలో విప్లవాన్ని ప్రజ్వరిల్లినా అది భారతదేశమంతటా పాకి దాస్యపంధాలను దహించివేస్తుంది. ఇదే స్వాతంత్ర్య సముపార్జనకు సాధనం. దీనిని గురించి పెద్దలంతా ఆలోచించి నిర్ణయించమని కోరుతున్నాను” అని ముగించాడు. మహారాష్ట్రుడు పక్కనున్న పెద్ద మనిషిద్వారా రాజు మాటలను అర్థంచేసుకున్నాడు. కొంత ఆశ్చర్యపడినా ఎక్కడా అనందించాడు. రాజు ముఖభంగిమలూ, కదలికలూ, ఘంటారావం పంటికంత స్వరమూ ఎంతో ఉత్సాహం కలిగించాయి. రాజును కాగింతుకొని, “దేశానికి వేడు నీవంటి వాళ్లే కావాలి. నీకు దేశమాత అశీర్వాచనం లభిస్తుంది” అన్నాడు. రాజు కృతజ్ఞతా పూర్వకంగా సమస్పరించాడు. ఇదంతా చూస్తున్న సీత కళ్లు చెమర్చాయి. ఆమె అనందం అవధులు దాటిపోయింది. ఆమె తండ్రి వచ్చి రాజును అభినందించాడు. ముగ్గురూ గుర్రపుబిగ్గోలో ఇంటికి బయలుదేరారు.

ఇంటికి చేరేసరికి రాజుకు మిత్రుడు కనిపించాడు. ఆ రాత్రి భోజనాలయక దాహమీద కూర్చున్నారు. “రాజు! ఇండాక సభలో మెరుపులా అందర్నీ ఆకర్షించావు” అన్నాడు మిత్రుడు. “ఆకర్షించడం మాట నాకు తెలియదు. నీకెవళ్లు చెప్పారో గాని వాళ్లకు అలా అనించి ఉంటుంది” అన్నాడు రాజు. “అయిఉంటుంది” అన్నాడు మిత్రుడు. ఎవరు చెప్పారని రాజు అడగలేక పోయాడు. సీతే ఇలా అనిఉంటుందని ఆశించాడు.

వరుసగా రెండు మూడు రోజులు స్వాతంత్ర్యోద్యమం మీద తండ్రి, కొడుకూ, రామరాజు చర్చలు జరిపేవారు. అప్పుడప్పుడు సీతకూడా వస్తూండేది. తండ్రిగారి పరోక్షంలో అన్నయ్యూ, రాజు కూతుంటే తమకూడా చర్చలో పాల్గొనేది. ఆమె చర్చలో పాల్గొంటే రాజుకు ఎంతో బలం వచ్చినట్టుండేది. చర్చ ఉత్సాహంగానూ, తనకు అనుకూలంగానూ ఉండేది. ఆమె మాటలను వింటూంటే అమితానందం కలిగి మూగవోయి తదేకదృష్టితో ఆమె ముఖ కవల కల్పి, పెదవుల కదలికల్ని చూస్తూ ఉండిపోయే వాడొక్కొక్కసారి. “నీ వాదానికి సీత తోడ్పాటు ఉండడంవల్ల అదృష్టవంతుడైపోయావు రాజు. లేకపోతే నువ్వు ఒక్కడివి కష్టపడిపోతావు”

(తరువాయి 49 వ పేజీలో)

మాదాకవశం, అమ్మా!
చిత్రం—D. 46 (తెలుగుపాఠశాల)

నీతారాముల ప్రణయం

(17వ పేజీ తరువాయి)

అన్నాడు మిత్రుడు నవ్వుతూ. రాజు తిరిగి "మా ఇద్దరితో నువ్వు మాత్రం ఎందుకు ఏకీభవించకూడదు" అన్నాడు. "నాకు విస్లవ న్యభావం లేదు. అందుకు నా సానుభూతి ఉంటుంది" అని తప్పుకున్నాడు మిత్రుడు.

రోజులు గడిచినకొద్దీ సీతపైన ఒక అను బంధం రాజుకు కలిగింది. సీత లేకపోతే తన ఆశ యాలకు బలం లభించదనిపించింది. "సీత తనతో ఉంటే ఎంతటి అజేయమైన కార్యాన్ని అయినా సాధించవచ్చుననిపించింది. తనకు సీతసహచారిణిగా లభించే ఆద్యష్ట మున్నదా! ఆమెకు తన మనస్సు తెలుసా! ఈ శాశ్వతమైన ఏకీభావానికి అంగీక రిస్తుందా! కాదంటే తన జీవనసంఘటి ఇంకీ పోదా! సీతను ప్రార్థించి అయినా ఒప్పించాలి! ఒంటరిగాసీతతో ప్రస్తావించాలనుకున్నాడు రామ రాజు. అన్నయ్య లేకపోయినా ఈ మధ్యగదివరకూ వచ్చి మాట్లాడి వెళ్ళతూంది సీత. ఇవాళ కూడా ఆలాగే వచ్చింది. "సీతా! సీతో ఒక ముఖ్య విషయం చెప్పాలి" అన్నాడు రాజు.

"చెప్పండి" అన్నది సీత కొత్తగా రాజు ముఖం చూస్తూ.

రాజు అటు తిరిగి గొంతు సర్దుకొని "కోప గిండుకోకుండా నీ మనస్సులో ఉన్నదన్నట్లు చెప్పినా" అన్నాడు మెల్లగా.

సీత అవతం ఎవరూ రాలేకుకదా అని ఒకసారి చూసి "ఊ" అన్నది గుండెకు దైర్యం చెబుతూ. "నా జీవితానికి ఇక్కడికి వచ్చాకనే లక్ష్యసీద్ధి ఏర్పడింది. అందుకు కారణం నువ్వు! నిమ్మ ప్రళంబించడం లేదు. నువ్వు లేకపోతే నాకీ అభి ప్రాయాలు బలవడవు. కాని ఇవి ఆచరణలోకి రావాలన్నా నీ తోడ్పాటు నాకు...నాకు కావాలి సీతా! మనం మన ఉద్యమపథంలో సహచరులం కావాలి" అన్నాడు రాజు.

సీత తోట్రువడింది. ఆమె నోటివెంట మూల రావడం లేదు. ఒక మూల భయం, మరో వైపు లజ్జ కలుగుతున్నాయి.

"అర్థమయింది కదూ సీతా! మనం ఏక మవాలని నా కోరిక. నువ్వు కాదంటే నా జీవితాని శీతం వెలుగేలేదు. కాదు కాదు. ఈ జీవితమే ఉండదు" అన్నాడు సీతవైపు తిరిగి ఉద్వేగంతో.

సీత కళ్ళు నీరు చిమ్మాయి. ఆమె గొంతు వణకిపోయింది. "అలా అనకండి...మీరు...మీరు ఆరాధ్యుడవ్వండి. మీరలాగంటే సహించలేను" అన్నది సీత ముఖం వారి.

రాజు పొంగిపోయాడు. "నాలు సీతా! నేను

పొరపాలు పడలేదు. నా సీత పూదయం నాకు వెలను" అన్నాడు.

అన్నయ్యకూడా లేకపోతే సీత రావడంలేదు. రాజు ఆమెకోసం ఎదురుచూస్తూనే ఉన్నాడు. ఆమె గదిగుమ్మంలో పెట్టిన కాలు వెనక్కు లాక్కుని వెళ్ళబోయింది.

"సీతా! వెళ్ళిపోతున్నావే" అన్నాడు రాజు.

"అన్నయ్య ఉన్నాడేమోనని..." అన్నది.

"నే నున్నామగా?" అన్నాడు రాజు.

"ఊహా! అన్నయ్యతో పనిఉంది" అన్నది నాలిక నొక్కుకొని.

"నా దగ్గర అబద్ధాలాడుతున్నావా? ఇలా వచ్చి కూచోకూడదా?"

"ఊహా!" అన్నది సీత.

"ఏం?" మళ్ళీ రాజు ప్రశ్న.

సీత ముఖం ఎత్తుకుందానే "ఒక్కరైతేమీ మీ ఎదుట కూచోలేను" అన్నది.

"పోసీలే సీతా. మీ అన్నయ్యతోనైనా రా! అలాగైనా చూడడం అవుతుంది" అన్నాడు రాజు.

సీత చిరునవ్వు రాచుకొని వెళ్ళిపోయింది. రాజుకు మిత్రుడు సక్కఊరు వెళ్ళాడని తర్వాత తెలిసింది. రాత్రికి వస్తాడన్నాడు. కాని రాత్రి ఎంతకూ రాలేదు. భోజనం దగ్గర సీతే శ్రద్ధ తీసుకొని చూసింది.

రాత్రి తన మిత్రుడి గదిముందు దాటమీద కూర్చున్నాడు రాజు. వెన్నెల ఈ ప్రపంచ మంతలా శాంతిపడినట్టుంది. సన్నగా గాలి వీస్తూంది. రాజుకు సన్నని పాట కూడా వినిపి స్తూంది. ఎదురుగా గదిలో సీత పాడుతూం దనుకున్నాడు రాజు. కృష్ణుని రాసక్రీడలపైని బయదేవుని అవ్వవది. "గీతగోవిందంలో ఎంతటి సరళమైన పద సంపుటి, ఎంత సున్నిత మైన భావ సంపుటి కూర్చాడా మహాకవి!" రామరాజు పాటలో లీనమైపోయాడు. 'రాధ కృష్ణుడి కోసం వ్యధ చెందుతున్నది. సీత ఎంత చక్కగా ఆ విరహగీతికతోని భావాన్ని తన మధురగళంలో నుంచి వెలువరించింది! ఆ ఆనుభూతిలో సీత పరవశం చెందుతుంది. ఆ విరహానుభూతిలో అంత మాధుర్యం అనుభవిస్తున్నదా సీత! సీతను ఇప్పుడు చూస్తే? కృష్ణుడు రాగానే మూగ వోయి, కృష్ణుడి ఒళ్ళో వాలిపోయిన గోపకవ్యలా అయిపోతుందా! ఆనంద పారవశ్యంలో కళ్ళు మూతల పడ్డ సీతను ఒక్కసారి చూడాలి!' రాజు ఆనందపు మత్తులో సీత గదివైపు నడిచాడు. సీత గదిలో దీపం అప్పటికే తగ్గించి ఉంది. ఆమె పాట ఆపి ఎంతసేపయిందో రాజు తన ఆలోచనలో గుర్తించలేదు. తలుపుతోనే లోపలకు అడుగుపెట్టాడు. సీత తలుపు చప్పుడు విని పాతాళంగా లేచి "ఎవరు?" అన్నది. ఆమె గొంతులో భయం ధ్వనించింది.

జూలై 1920

రెడ్డి అండ్ కో. (రిజిస్టర్డ్)

గోపాలపురం రూ.గో.జి.జి.జి.

కుష్టు బొల్లి **మేహపాడ**

సగైతా చక్ర సుఖ వ్యాధులకు శాస్త్రీయ ప్రత్యేక చికిత్స.

ఆయుర్వేద ఔషధములు లభించును

→ కేటలాగు సలహా ఉచితము

డాక్టర్లు: వాల్మీకి ఆర్. ఎస్. సికింద్రాబాద్ - 3560 కింగ్స్టన్

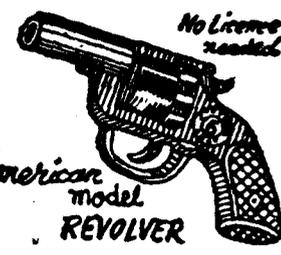
డాక్టర్ వృత్తి చేయండి!

ఇంటిలో విరామంగా కూర్చొని వుండేప్పుడు పోసల్ ట్యూబ్స్ న ద్వారా, హోమియోపతి చదువుకొని, గవర్నమెంటు రిజిస్టర్డ్ కాలేజిద్వారా డిప్లొమా పొందండి. ప్రాస్పెక్టస్ ఉచితము.

వివరములకు వెంటనే వ్రాయండి:

INDIAN HOMOEOPATHIC COLLEGE (A.W.P.) JULLUNDUR CITY

No License needed

American model REVOLVER

మిమ్ము దొంగల నుండి అడవి జంతువులనుండి కాపాడుకోండి. యాత్రీకులకు, విందులకు ద్రామాకు వెనికీ వచ్చును. రైట్ హ్యాండ్ ఆటోమాటిక్ రివాల్వరు. కండ్లు చెదరగాళ్ళి మంటలు మిమ్ము అపాయంపించి కాపాడును. ధరలు: సం. 778, రు. 6-50, 889 రు. 8-50, 1001 రు. 13-50 రు. 25 తోటాలు ఉచితం. అదనంగా 100 తోటాలు రు. 5/- తోట సంవి రు. 6/- రై నెస్సు అక్కరలేదు. పోస్టేజి రు. 2/- అదనం.

INDIAN CHAMBER OF SCIENCE (W.A.P.) Jullundur City.

సీతారాముల ప్రణయం

“నేను” అన్నాడు రామరాజు.
 ఆమె దీపం వెచ్చించింది. “మీరా?” అన్నది
 ఆశ్చర్యంగా.
 “నేనే సీత! అంత భయపడతావెందుకు?”
 అన్నాడు రాజు.
 “భయంకాదు... ఇలాటి సమయంలో ఎందుకు
 కొచ్చారు” అన్నది సీత.
 “ఇది మంచి సమయం కనుకనే, సీతా,
 వచ్చాను. ఒక్కసారి అవతలికి చూడు. వెన్నెల
 ఎలా పరుచుకుందో! ఇందాకటి నీ పాలు విన్నాను.

అద్భుతంగా పాదాపు సీత! వన్ను మత్తెక్కించింది.
 నీ దగ్గరకు రాకుండా ఉండలేకపోయాను”
 అన్నాడు రాజు.
 ఆ క్రమంలో సీత ముఖ భంగిమలు కవి
 పించకపోయినా ఆమె కన్నీరు పెట్టుకొని వెక్కి
 తున్నట్లు అర్థమవుతుంది. గొంతులో పెద్ద
 బరువు పడ్డట్టుగా “మీరు పారబాలు చేశారు..
 వెంటనే వెళ్లిపోండి” అన్నది సీత నొక్కి పలు
 కుతూ.
 “కోపం వచ్చిందా సీతా” అన్నాడు రాజు.

ఆమె కంఠం ఇంకా గడ్గదస్వరంలో
 పూద్యుకుపోతూఉండగా ఉద్యోగాన్ని ఆపుకోలేక
 “మీ గురించి ఎంతో గొప్పగా ఊహించుకొన్నాను.
 గౌరవించి ఆరాధించాను. ఇంత దౌర్బల్యం ఉన్న
 మీమీద... కాదు. వాడే పారబాలు. మీరింత చలన
 చిత్తులనుకోలేదు. నన్ను క్షమించి ముందిక్కడ
 నుంచి వెళ్లిపోండి” అన్నది. ఆమె గుండె లీలవగా
 కొట్టుకున్నది. పెదవులు ఇంకా కడులుతున్నాయి.
 తం దిందులో కప్పుకొని కన్నీళ్లతో తడిపివేసింది.
 రాజు వెళ్లిపోవడం ఆమె చూడలేదు.

ఉదయం సీత దాని వచ్చి లేవేవరకూ లేచ
 లేదు. మేడ దిగుతుంటే అప్పుడ్యు ఎదురు
 పడి “ఏం సీతా అలా ఉన్నావు” అని అడిగాడు.
 సీతకు ఏదో గుర్తు వచ్చినట్టు “ఏం! ఏంటే
 దమ్మయ్య” అంటూ వెళ్లిపోయింది. ఆమె కళ్ళు

ఉబ్బి ఉన్నాయి. ఎర్రగా చింతిస్తున్నాయి అయి
 పోయాయి. రాత్రుల్లా ఏడ్రలేచి ఏదీ ఏదీ
 వదులుకున్నదని ఆమె ముఖం చెప్పక చెబుతుంది.
 సీతకు మనస్తాపం కలిగి ఏషయం ఆ ఇంట్లో
 ఎప్పుడూ సంభవించలేదు. ఆమె సోదరుడి
 కిదంతా తెలుసు. తను తిప్పగా తన గదికి వెళ్లి
 వంశీలించి వచ్చాడు. ఏదీ గుమ్మంలో కూచున్న
 నాకర్చి “రాజు కనిపించాడా” అని అడిగాడు.
 వాడు “తెల్లవారురూమున గేలు తియ్యమని
 బయలుకు వెళ్లిపోయారు దాబా” అన్నాడు.
 “ఏమైనా చెప్పాడా” అన్నాడు. “ఏవీ అమకుండా
 వెళ్లిపోయారు బాబూ” అన్నాడు నొకరు.
 తన గదిలోనికి వెళ్లి మర్నీ టేబులు తెరిచి వెతి
 కాడు. పరువులా దిట్టా వెదుకుతూండగా ఒక
 దిండుకింద చీటి ఒకటి దొరికింది. ‘ఏయ
 మిత్రునికి—నువ్వు ఇన్నాళ్లు చూపించిన ప్రేమా
 దరాంకు కృతజ్ఞుణ్ణి. నేను వెళ్తున్నాను. మర్నీ
 కలుస్తామో లేదో చెప్పలేను. ఏతో ముందుగా
 చెప్పుకుండా వెళ్తున్నందుకు క్షమించు—రాజు’
 అని చదువుకున్నాడు మిత్రుడు. ఈ ఉత్తరంవల్ల
 పొల్లదగినదేమీ లేదు. తొందరగా మేడ దిగి
 వెళ్ళామనుకుంటూండగా ఎదురుగా సీత రావడం
 చూసి ఆగాడు. ఆమె పైకి రాగానే “ఏతో
 మాట్లాడాలి. ఒక్కసారి ఇలా రా అమ్మా”
 అన్నాడు. సీత తంపంచుకొని అనుసరించింది.

“ఒక్క మాట అడుగుతాను. దాచుకుండా
 చెప్పమ్మా” అన్నాడు.
 సీత ముఖం విషాదం కమ్ముకొన్నది. “చెప్ప
 నవనివద్దేలే చెప్తా నన్నయ్యా” అన్నది సీత.
 “సీతా! నీ మనస్సుకు వ్యతిరేకంగా ఏదీ జరిగినా
 నాకు కష్టం కలుగుతుంది. నాకు నీకంటే ఎవరూ
 ఎక్కువ కాదు. ఒక్కమాట చెప్పు. నువ్వు
 రాజు ఏమైనా మాటా మాటా అనుకున్నాడా”
 అన్నాడతను. సీత వెనుదిరిగి దగ్గులితతో
 “లేదమ్మయ్యా” అన్నది.
 “మరి ఇదేమిటి సీతా” అన్నాడామె ముందు
 చీటి అందిస్తూ.

శాలాశుక్ల వ్రాసేను

“సులేఖి”
 యరించు
“ట్రైఫ్ మన్”
 పెంటెన్ వెన్ లు

PENMEN'S INDUSTRIAL SERVICES
 BOMBAY - 67.

మూత్రాశయపు మంట
స్త్రీపురుషులకు వాడవలసినది

35 సం. పై అధిక వ్రీ పుతిపుతి మూత్రాశయపు
 వ్యాధులలో విస్తృతమైన దౌర్బల్యముతోనుండి.
 వెన్నుదోలు, కీళ్లనొప్పులు, బాడోకూడిక
 మూత్రవిసర్జన, రాత్రి లేక వగల తరచుగా
 మూత్రము విడచుట, కాళ్ళ నొప్పులు, ఏడ్రలేకుం
 డుట, బంహినక మొదలగు లక్షణములకు మూత్రా
 శయపు వ్యాధులే కారణముకావచ్చును. చల్లి,
 జ్వరము గూడా తరచుగా ఆపాదించవచ్చును.
 30 సం. నుంచి యీ మూత్రాశయపు వ్యాధింకు
 వేంకాండి రోగులు సిస్టెక్స్ (CYSTEX)ను
 వాడుతున్నారు. వేరే సిస్టెక్స్ (CYSTEX)ను
 మీ తెమిస్తు వద్ద కొనండి ఇది క్రమముగా గుణ
 ముందిచ్చును. తప్పక తప్పిచివ్వగండి. వైద్యుని
 వ్యవక చేకురనితో వెళ్ళింది కండ్రించండి.

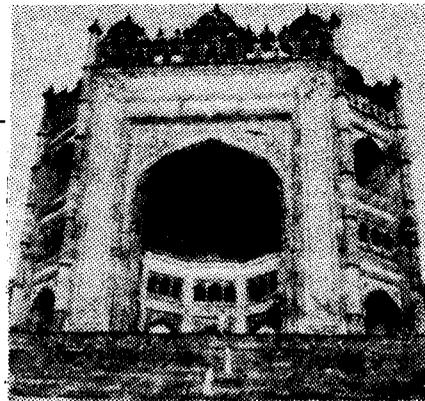
రాంత్రి ధ్రాహ్మీ నూ నె

(పైవర్ నెం. 1) రిజిస్టర్డు
 చుండు, వెంబ్రుకలు రాలుట మాన్చి, వెంబ్రుకలను పట్టువలె
 వుద్దువుగాను, కొంతగాను నల్లగాను చేయు అమూల్యమైన
 హెయిర్ లానిక్. ఇది మెదడును చల్లబరచి, జ్ఞానశక్తిని పెం
 పొందించి కండ్ల వేడిమి, నిరంతర శిరోబాధ తగ్గించును.
 హాయిగా నిద్రపట్టించును.
 రాంత్రి ధ్రాహ్మీ హెయిర్ నె: రు. 4/50, చిన్నసీసా: 2/25.
 యో గా స న సచిత్రమైన మా యోగానన చిత్రపటంలో చూపిన వివిధ
 చార్లు యోగాననముల నిరంతర అభ్యాసము వల్ల ఆరోగ్యకరమైన
 మంచి శరీరదార్శ్యత పొందండి.
 ఫోస్టేజిత్ ధర రు. 3/—లు మాత్రమే.

శ్రీ రాంత్రి ధ్రాహ్మీ యోగాశ్రం

దా ద ర్, బొంబాయి - 14.

ఫలేపూర్ సీక్రీ ముఖద్వారం

(అగ్ర)

ఫోటో—వై. మధుర మోహనశాస్త్రి

(జంతురా)

చివీ చదువుకొని ఆమె హఠాత్తుగా పక్కమీద తలదాచుకొని వెళ్ళి వెళ్ళి వచ్చింది.

ఆమె అన్నయ్య "సీతా! ఏమిటమ్మా ఈ వెర్రి" అన్నాడు తల విమూరుతూ.

"అన్నయ్యా" అంటూ అతడి ఒక్కో తలవార్చి వచ్చింది. "నేనేమీ తప్పవేయలేదన్నయ్యా! ఇక్కడ మాత్రం అనుభవిస్తున్నాను." ఆమె కన్నీటి ధారను ఆనడం అతనికి చేతకావించింది. ఆ ప్లీటింగ్ జరిగిన దేమిటో కూడా అడిగి తెలుసుకోవడం సాధ్యపడదనుకున్నాడు.

సీత తన గది వదలి రావడం లేదు. వగలంతా అలాగే కూర్చుంటుంది. కూర్చుంటే చూస్తూంటుంది. వేళకు తిండి తిప్పలూ పై వారి బలవంతం వల్ల అయినంత అవుతున్నాయి. తిండి తినడం లేదని ఆ మాతృమూర్తి క్షోభ వడింది.

అయినా దీనికి కారణం ఏమిటో ఆమెకు తెలియదు. సీత ఎవరితోనూ మాట్లాడడమే లేదు. సీత వేదో ప్రశ్నించాలనుకున్నాడు సోదరుడు. ఆమె విషణ్ణ వదనం చూచి, ఆ విషాద నమూనాన్ని తల్లిగారి వరచదానికి భయపడ్డాడు. ఆమె పొడయిపోతే అలాగే తనకూ పర్యటాలు ఏ సమయంలో సేరిపోతాయో అని భయపడ్డాడు.

రోజులూ మాసాలూ గడిచిపోతున్నకొద్దీ సీత పరధ్యానం, జేచూపు ఎక్కువైపోయాయి. కళ్ళలో తుకుపోయి మసిషి పుల్ల అయిపోయింది. ఎముకలు కనిపిస్తున్నాయి. తండ్రి సోదరుడూ ఆమె ఈ వివరాలే పరిస్థితికి అందోళన వడ్డారు.

ఆమెకు అన్నయ్య చెప్పి ఊరడింపు మాటలు కోకానికే కారణమవుతున్నాయి. సీత మనస్సు తెలిసిన సోదరుడు, ఎక్కడెక్కడికీ రాజ వెళ్ళడానికి ఏలువ్వడో అక్కడెక్కడా జాబులు వ్రాశాడు—

సీతకు జబ్బుగా ఉందనీ, ఒక్కసారి రమ్మనీవి. ఎక్కడనుండి జాబు లేదు. వాస్తవికత చెప్పకుండానే రాజ ప్రగ్రామం మోగిల్ల వెళ్ళాడు. అక్కడివారికి కూడా రాజ జాడ తెలియదు.

అక్కడ రాజ వినతండ్రితో, "రాజవస్త్రే వెంటనే తెలియజేయండి. అత్యవసరంగా అతను కావాలి" అని చెప్పి తిరిగి విశాఖవట్టం చేరుకున్నాడు. సీత దగ్గరకు రాగానే ఆమె లేచిపోయింది. "మవ్వు కదలవద్దు, తల్లీ. అలాగే వదుకో" అన్నాడు. ఆ మాటలు చెబుతూంటే అతని కళ్ళు చెమ్మగిల్లాయి.

"ఎందుకన్నయ్యా కంట తడి" అన్నది సీత.

"అమ్మా!" ఆమె మంచం ముందు కూర్చుని తం దండెకు ఆవి కన్నీరు పెట్టుకొని, "నీకు నేనేమీ చేయలేక పోతున్నాను తల్లీ" అన్నాడు. ఆమె ప్రసంగం మార్చాలని, "ఇవ్వాళ ఎక్కడికి వెళ్ళావన్నయ్యా" అని అడిగింది. "ఎక్కడికీ లేదు సీతా" అన్నాడు తల దించుకొని.

సీతకు అతనిదో ఊరు వెళ్ళాడని తెలుసు. కాని చెప్పలేదు. చెప్పకపోవడంవేత ఎక్కడికి వెళ్ళావన్నాడో ఆమె ఊహించింది. అతనికి తప్పి పుణపెట్టాలనీ, బ్రతికించాలనీ ఎంత పట్టుదలగా

ఉన్నదో తెలుసుకొన్న సీతకు కను కొనలనుంచి నీరు బిందువులుగా పారిపోయిన బుగ్గలమీదకు జారింది.

"ఎందుకమ్మా, మనస్సు పాడుచేసుకుంటావు? రామ రామ నీ ఆరోగ్యం దిగజారుతూ ఉంది. ఇలాగే నా విన్ను చూచుకొని బ్రతకవిద్యుమ్మా. సీతా! నీ మనస్సు, శరీరం ఇంకా పాడుచేసుకొని మమ్మల్ని అన్యాయం చేయకు తల్లీ" అంటూ కన్నీరు పెట్టుకున్నాడు.

"అన్నయ్యా, మిమ్మల్ని బాధపెడుతున్నాను. అంతే వన్నయ్యా నా విచారం. మవ్వు నాకోసం ఎంత బాధపడుతున్నావో తెలుసు. నాకు తెలియకుండా నా మనస్సంతోషాలకోసం ఇంకా ఆశతో ఎక్కడెక్కడికో వెళ్ళివస్తున్నానని తెలుస్తన్నయ్యా" అన్నది సీత. వాస్తవికత రావడంతో ఇద్దరూ అగిపోయారు.

తిరిగి తిరిగి రామరాజ వాసిక చేరి అక్కడ కొంతకాలం గడిపాడు. దారిలో తన పూర్వ స్నేహితులను కలుసుకుంటూ ఎంతోకాలానికి మళ్ళీ తన ప్రగ్రామం మోగిల్ల చేరాడు. అతడి ఆస్థియులంతా ఎంతో అవ్యాధులగా ఆనంద బాష్పాలు రాల్చారు. ఆ రోజు భోజనాలయోజన వినతండ్రి రామరాజతో విశాఖవట్టంనుంచి మిత్రుడు వచ్చి సలానా చెప్పి వెళ్ళాడని చెప్పాడు. వెంటనే రాజ విశాఖవట్టం జాబు వ్రాశాడు, తనమోగిల్ల చేరినట్లు. వారుగు రోజుల్లో జవాబు కూడా వచ్చింది రాజకు. ఆ జాబు చదవగానే రాజముఖం పారిపోయింది. సీతకు అంత ప్రాణాపాయ ప్లితి ఎలా వచ్చిందనుకున్నాడు. వెంటనే విశాఖవట్టం బయల్దేరాడు.

విశాఖవట్టం చేరుకునే వరకే సాయంత్రం అయింది. మేడ ముందు గుర్రపు బగ్గీ ఉంది. వందే చీకట్లు అలుముకుంటున్నాయి. నోకలు పాదాపుడిగా బయటకు వస్తూండగా "పైవి బాబుగారున్నారా" అని అడిగాడు రాజ.

"పైకి వెళ్ళండి బాబూ. అంతా అక్కడే ఉన్నారు" అన్నాడు గాభరా.

రాజకు కాళ్ళు వణికిపోతున్నాయి. గుండె కలచివేసినట్లయింది. అడుగులు బరువుగా వేస్తూ తొట్టునడుతూ మెట్లెక్కుతున్నాడు. ఎదురుగా గదిలో కొందరు వ్యక్తులున్నారు. సీత మంచానికి ఓ పక్కగా దాక్కుతూ, మరోపక్క తల్లి, తండ్రి, అన్నయ్య విల్పివి ఉన్నారు.

రాజ గబగబా లోపలికి వెళ్ళాడు. "రాజా! వచ్చా! చూడు, నాయనా, చూడు నూ సీత ఎలాగయిపోయిందో! నూ సీత మమ్మల్ని అన్యాయం..." ముసలాయినపిచ్చిగా మాట్లాడుతూంటే "ఊరుకోండి వాస్తవికత" అన్నాడు కొడుకు.

"రాజా మర్చిపోరా" అని మంచం పక్కకు తీసుకువెళ్ళాడు. రామరాజ గుండె కదలిపోయింది. ఇదెవరు! తన సీత! ఇలా రూపురేఖలు మారి ఎముకల పోగయిపోయిందా! బంగారు బొమ్మ

లాంటి సీత ఎండిపోయిన గడ్డిబొమ్మలా వడి ఉండేమిటి! రాజ గుండె చెరువై కన్నీరు ధారల్చింది. నోటికి చేతులు అడ్డుపెట్టుకొని దిగిమింగ ప్రయత్నిస్తున్నాడు. సీత వెర్రిగా అటు చూస్తున్న కళ్ళు ఇటు తిప్పడానికి ప్రయత్నిస్తూంది. రాజ చూడలేకపోయాడు. ఆమె కళ్ళ గుంటలువడి ఎండిపోయాయి.

"అమ్మా, సీతా, రాజ వచ్చాడు చూడమ్మా. మన రామరాజ" అన్నా దామె అన్నయ్య.

నిండిన ఆమె కళ్ళల్లో ఆర్ద్రత కనిపించింది. కళ్ళ విలు తిప్పింది. వెలుగు వచ్చినట్లయింది.

"సీతా, నేను రాజను సీతా!" అతని గొంతు వణికిపోయింది.

గుంటలు వడిన ఆమె కళ్ళలోనుంచి ఒక కన్నీటి బొట్టు ఎండిపోయిన బుగ్గలమీదకు జారింది. ఆమె నోరు కదిల్చి చిరువచ్చు వస్తూ దానికి ప్రయత్నించింది. కాని అంతటితో అగిపోయింది.

"సీతా!" పెద్ద ఊపేమీ మంచాన్ని తం కొట్టుకుని ఏడ్చాడు రాజ. ఇల్లంతా రోదన ద్వవలతో విండిపోయింది. అతని ప్రేమజ్యోతి ఆరిపోయింది. రామరాజ ఆ భయంకర దృశ్యాన్ని, ప్రేయసి విరేచికేజరాన్ని చూడలేక తూలుతూ వచ్చేస్తున్నాడు. మధ్య పోల్ గోడను చిరువచ్చు లోలికిస్తూన్న సీత ఫోటో కనిపిస్తూంది. ఇక్కడే తన జీవితానికి అక్షయసిద్ధి కలిగింది సీత. తనకు వెలుగు చూపి ఉన్నావని కలిగించింది. ఆమె తనతో భౌతిక సౌఖ్యాలు కొరలేదు. ప్రజల దాన్య విముక్తికోసం జీవితాన్ని అర్పించమని కోరింది. ఆమె కోరిక తీర్చినప్పుడే ఆమె అత్యుక్తు శాంతి! ఆమె తనపై పెట్టుకున్న ఆశు తీర్చినప్పుడే తన ప్రేయసి అత్యుక్తు శాంతి! రామరాజ తం విండా ఆలోచనలే.

ప్రేయసి పేరు 'సీత' రామరాజతో కలిసి పోయింది. స్వతంత్ర్యోద్యమ దీక్షాకంకణుడూ, భౌతిక సౌఖ్యాలకు దూరమైన విరాగి, మవ్య ప్రజలకు అండగా విల్చి, పర ప్రభుత్వానికి పక్కలో బల్లెమై ఎదిరించిన వీరుడూ, అల్లాది 'సీత' రామరాజ ఆరోజే అవతరించాడు. ★